

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum aliqua religio institui possit ad opera vitæ actiuæ? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

libus quanto est superius, tanto est magis vnus: ea verò quæ patiuntur, sunt diuersa. Vnde rationabiliter est vnus episcopalis status, religiones verò diuersæ.

Ad quartum dicendum, quod confusio opponitur distinctioni & ordini. Sic ergo ex multitudine religionum induceretur confusio, si ad idem & eodem modo diuersæ religiones essent absque vtilitate & necessitate. Vnde vt hoc non fiat, salubriter institutum est, ne noua religio nisi auctoritate summi Pontificis instituitur.

ARTIC. II.

Vtrum aliqua religio institui debeat ad opera vitæ actiua?

† in dec. citata in arg. 4. * non nisi summi Pontificis auctoritate institui debeat. aliter facta.

901
opus. 19. c. 1. prim.
qu. 184. ar. 5.
c. 6. p. 1. a. med. illius.
in decr. lib. 1. tit. 37. c. 2. in fin.
Hier ad Paulinū, parū ante med in epis, Bonus homo, to. 1. * in decr. lib. 3. tit. 35. c. 5.

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod nulla religio institui debeat ad opera vitæ actiua. Omnis enim religio pertinet ad perfectionis statum, vt ex supra dictis patet. Sed perfectio religiosi status consistit in cōtemplatione diuinorum. Dicit enim Dionysius sexto capitulo Ecclesiasticæ hierarchiæ, quod nominantur ex Dei puro seruitio, & famulatu, & indiuisibili & singulari vita vniente eos indiuisibilem sanctis conuolutionibus, id est cōtemplationibus, ad Deiformem vnitatem & amabilem Deo perfectionem. Ergo videtur quod nulla religio institui possit ad opera vitæ actiua.

¶ 2. Præterea, idem iudicium videtur esse de monachis & canonicis regularibus, vt habetur extra, de postulando, Ex parte. & de statu monachorum, Quod Dei timorem, Dicitur enim, quod a sanctorum monachorū consortio nō putantur se iuncti. Et eadem ratio videtur esse de omnibus alijs religiosis. Sed monachorum religio est instituta ad vitam contemplatiuam. Vnde Hieronymus dicit ad Paulinum, Si cupis esse quod diceris, monachus, id est solus, quid facis in vrbibus? Et idem habetur extra, de renuntiatione, Nisi cum pridem. Et de regularibus, Licet quibusdam. Ergo videtur, quod omnis religio ordinatur

Y y 3 netur

netur ad vitam contemplatiuam, & nulla ad actiuam.

¶ 3 Præterea, Vita actiua ad præsens seculum pertinet. Sed omnes religiosi seculum deserere dicuntur. Vnde † Greg dicit super Ezechielem, Qui præsens seculum deserit & agit bona quæ uolet, quasi iam Aegyptum derelicta sacrificium præbet in eremo. Ergo uidetur, quod nulla religio possit ordinari ad vitam actiuam.

SED contra est, quod dicitur Iac. 1. Religio munda & immaculata apud Deum & patrem hæc est, visitare pupillos & uiduas in tribulatione eorum. Sed hoc pertinet ad vitam actiuam. Ergo conuenienter religio potest ordinari ad vitam actiuam.

RESPONDEO dicendum, quod sicut supra dictum est *, religionis status ordinatur ad perfectionem ebrietatis, quæ se extendit ad dilectionem Dei & proximi. Ad dilectionem autem Dei directè pertinet vita contemplatiua, quæ soli Deo vacare desiderat. Ad dilectionem autem proximi directè pertinet vita actiua, quæ deseruit necessitatibus proximorum. Et sicut ex charitate diligitur proximus propter Deum, ita etiam obsequium delatum in proximos redundat in Deum: secundum illud Matth. 23 Quod uni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis. Vnde & huiusmodi obsequia proximi facta, in quantum ad Deum referuntur dicuntur esse sacrificia quædam, secundum illud Hebr. vlt. Beneficentiæ & communionis nolite oblitesci, talibus enim hostijs promeretur Deus. Et quæ religionem propriè pertinet sacrificium Deo offerri (ut supra habitum est *) consequens est, quod conuenienter religiones quædam ad opera vite actiue ordinentur. Vnde & in collationibus patrum Abbas Nestorius † distinguens diuersa religionum studia, dicit. Quidam summam intentionis suæ erga eremi secretæ & cordis insituunt puritatem, quidam erga institutionem fratrum & cœnobiorum curam, quosdam xenodochij, id est hospitalitatis delectat obsequium. Ad primum ergo dicendum, quod Dei seruitium & famulatus saluatur etiam in operibus vite actiue, quibus

ho. 20. in
ter med.
¶ f.

art. præ.

q. 81. a. 1
ad 1. et a.
4. ad 1.
† in col.
14. c. 4.

quibus aliquis seruit proximo propter Deum, sicut dictum est * : in quibus etiam saluatur singularitas vitæ, non quantum ad hoc quod homo cum hominibus non conuerfetur, sed quantum ad hoc quod homo singulariter his intendat, quæ ad diuinum obsequium spectant. Et dum religiosi operibus vitæ actiue insunt intuitu Dei, consequens est, quod in eis actio ex contemplatione diuinorum deriuetur. Vnde non priuantur omnino fructu contemplatiue vitæ.

in co. ar.

Ad secundum dicendum, quod eadem est ratio de monachis, & omnibus alijs religiosis, quantum ad ea quæ sunt communia omni religioni: puta quod totaliter se dedicent diuinis obsequijs, & quod essentialia vota religionis obseruent, & quod à secularibus negotijs se abstineant. Sed non oportet similitudinem esse quantum ad alia quæ sunt propria monachicæ professioni, quæ specialiter ad vitam contemplatiuam ordinantur. Vnde in præinducta Decretali *, de postulando, non dicitur simpliciter, quod fit idem iudicium de Canonicis regularibus quod de monachis, sed quantum ad supradicta, scilicet, quod in forensibus causis officio aduocationis non vtantur. Et in Decretali inducta de statu monachorum †, postquam præmiserat quod non putantur à consortio monachorum seiuncti canonici regulares, subditur *, Regula tamen inseruiunt laxiori. Ex quo patet quod non omnia tenentur ad quæ monachi.

in arg. 2.

& habetur loco ibid. cit.

in arg. 2.

** in Dec. citata in arg. 2.*

Ad tertium dicendum, quod dupliciter aliquis potest esse in seculo. Vno modo per præsentiam corporalem, alio modo per mentis affectum. Vnde & discipulis suis Dominus dixit. Ego elegi vos de mundo. De quibus tamen ad Patrem loquitur dicens, Hi in mundo sunt, & ego ad te venio. Quamuis ergo religiosi, qui circa opera vitæ actiue occupantur, sint in seculo secundum præsentiam corporalem, non tamen sunt in seculo quantum ad mentis affectum: quia in exterioribus occupantur non quasi quærentes

aliquid in mundo, sed solum propter diuinum obsequium. Utuntur enim hoc mundo tanquam non uentes, ut dicitur primæ ad Corinth. 7. Vnde & Iacob. 1. postquam dictum est, Religio munda & immaculata est visitare pupillos & uiduas in tribulatione: subditur, Et immaculatum se custodire ab hoc seculo: ut scilicet affectus in rebus seculi non detineatur.

ARTIC. III.

Vtrum aliqua religio ordinari possit ad militandum?

902
inf. ar. 4.
ad 2. &
5.

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod nulla religio ordinari possit ad militandum. Omnis enim religio pertinet ad statum perfectionis. Sed ad perfectionem uitæ Christianæ pertinet quod Dominus dicit Matth. 5. Ego dico uobis non resistere malo: sed si quis percusserit te in unam maxillam, probe ei & alteram: quod repugnat officio militari. Ergo nulla religio potest institui ad militandum.

art. prac.
arg. 2.

¶ 2 Præterea, Grauior est compugnatio corporalium prætorum, quam concertationes uerborum, quæ in aduocationibus fiunt. Sed religiosis interdicitur officio aduocationis uti: ut patet in Decretali, de postulando, supra inducta*. Ergo uidetur, quod multo minus aliqua religio possit institui ad militandum.

q. preced.
ar. 6.
de pœn.
d. 5. cap.
Contra-
rium.

¶ 3 Præterea, Status religionis est status penitentia, ut supra dictum est*. Sed penitentibus interdicitur iura militaria. Dicitur enim in Decretis de penitentia distinct. quinta*, Contrarium omnino est ecclesiasticis regulis, post penitentiam actionem redire ad militiam secularem. Ergo nulla religio congruè institui potest ad militandum.

lib. 18. cir-
ca princ.

¶ 4 Præterea, Nulla religio institui potest ad aliquid iniustum. Sed sicut Isidorus dicit in libro Etymolog. * Iustum bellum est quod ex Edicto Imperiali geritur. Cum ergo religiosi sint quidam priuata personæ, uidetur quod non liceat eis bellum ger-